Valtioneuvoston selonteko: Kestävän kehityksen Suomi – pitkäjänteisesti, johdon-mukaisesti ja osallistavasti

Suomen ympäristökeskus
Eeva Furman

Eduskunta
Ympäristövaliokunta
17.3.2017

SYKE

Toimeenpano perustuu Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumukseen (Sitoumus2050)

- Yhdistää hallitusohjelmaan perustuvan selonteon laajemmin yhteiskunnan toimijoiden sitoutumiseen ja toimintaan Agenda2030 eteen

- Tuo Agenda2030-toimenpideohjelmaan hallituskaudet ylittävän mahdollisuuden

-> tärkeää, että jatkossa jo hallitusohjelmaa laadittaessa ja sitä varten arvioita tehtäessä Agenda2030-toimenpideohjelmaan kiinnitetään huomiota ja hallitusohjelman tavoitteilla tuetaan pitkäjänteisesti Agenda2030 toimeenpanoa

SYKE

Painopistealueet

-> vaikka kansainvälisesti myös vahvuuksia, on haaste ylläpitää hyvä taso

- Hiilineutraali ja resurssiviisas Suomi
  - Resurssiviisaus: elottomat luonnonvarat, mutta myös elollinen luonto, ekosysteemipalvelut, inhimillisen pääoma

  -> luontopohjaiset ratkaisut, kytkentä terveyteen ja hyvinvointiin; ilmastonmuutoksen torjunta ja siihen sopeutuminen, Itämeren suojelu

- Yhdenvertainen, tasa-arvoinen ja osaava Suomi
  - Tärkeä muistaa yhteys kaikkiin kolmeen ulottuvuuteen

-> näiden tulisi heijastua myös kehityspoliittisiin tavoitteisiin

SYKE

Kunnianhimoisuus ja yhteisvaikutukset

- hienoa: Suomella kehittyneiden maiden 1. toimintaohjelma
- huoli: tavoitetasoa ei asetettu

  -> esim. Hiilineutraaliudesta hiilinegatiivisuuteen

- Korostaa yhteisvaikutusten arvioinnin merkitystä, mutta käytännön toimenpiteissä erillisinä
  - bioenergia: terveysvaikutukset, metsien monimuotoisuus ja muut ympäristövaikutukset
  - Ilmastonmuutos: sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

- Jako kehityspoliittisiin ja kansallisiin (ympäristöllisiin) tavoitteisiin edelleen tuntuva

SYKE

Ennakointitiedon yhdistäminen indikaattoreihin

- Suomella hyvät valmiudet seurannalle (indikaattorit)
  - Valmiuksien luominen voitaisiin kytkeä vahvemmin kehityspolitiikkaan: kolme ulottuvuutta
- Ennakointi tärkeä kytkeä seurantaan; vaikeaa mutta edellytys uusiutumiselle

SYKE

Vuorovaikutteinen seurantamekanismi

Selonteon merkittävin elementti

- Huolehdittava, että sisältää analyyttisemman tarkastelun tavoitteiden yhteisvaikutusten seurauksista ja ristiriitojen ratkaisukeinoista, ja asemasta kansainvälisessä yhteisössä

-> tarvitaan mekanismi, jolla tiedeyhteisö voisi järjestelmällisemmin tukea kestävän kehityksen asiantuntijapaneelin työtä

SYKE

Kunniallinen toimeenpano edellyttää riittäviä voimavaroja

” *Monien Agenda2030-tavoitteiden toteuttaminen vaatii pitkäjänteistä ja syvällistä järjestelmätason yhteis-kunnallista muutosta, joka edellyttää totuttujen ajatusmallien kyseenalaistamista sekä laajapohjaista ja kriittistä yhteiskunnallista tutkimusta ja keskustelua.”*

Resurssoinnista kuitenkin sanotaan vain:

- *Hallinnonalojen tulee ottaa huomioon toimeenpanosuunnitelman vaikutukset hallinnonalan resursointitarpeisiin*
- *Resursoinnissa olisi pyrittävä pitkäjänteisyyteen*

-> edellyttää vankempaa resursointia ja täsmällistä ilmaisua

SYKE

Politiikkaperiaatteet kannatettavia

Toimeenpanon politiikkaperiaatteina on, että päätöksenteon ja toiminnan tulee olla

- pitkäjänteistä
- muutosvoimaista
- johdonmukaista
- globaaliin kumppanuuteen tähtäävää
- omistajuutta ja osallistavuutta korostavaa

SYKE

Lopuksi

Politiikkaperiaatteet ja painopisteet edellyttävät selkeästi enemmän poliittista tahtoa kuin mitä selonteko antaa ymmärtää

Suomi 100 hengessä Agenda2030n toimeenpano on Suomelle ja suomalaisille uusi mahdollisuus menestyä sekä kansallisesti että kansainvälisesti

Toimeenpanon politiikkaperiaatteina on, että päätöksenteon ja toiminnan tulee olla

- pitkäjänteistä
- muutosvoimaista
- johdonmukaista
- globaaliin kumppanuuteen tähtäävää
- omistajuutta ja osallistavuutta korostavaa

SYKE

Kiitos

www.syke.fi
eeva.furman@ymparisto.fi
Jari.Iyytimäki@ymparisto.fi

SYKE